

JAARVERSLAG 2024

AVAG

Europa 1
2672 ZX Naaldwijk
The Netherlands

+31 (0)174 44 66 60
info@avag.nl
www.avag.nl

AVAG

GREENHOUSE TECHNOLOGY CENTER

“Het levert een
saamhorigheid op
om als een collectief
te werken aan de
belangen van de
leden.”

- Annie van de Riet,
Voorzitter AVAG

2024 was voor de vereniging een levendig jaar. We zijn verheugd over het groeiende ledenaantal. Blijkbaar wordt in de sector de toegevoegde waarde ervaren van het collectief. Het aansluiten bij het netwerk waarin bedrijven worden ontmoet die in dezelfde industrie actief zijn geeft inspiratie, kennisdeling en een gevoel van samen sterk als het gaat om lobby. In het verslagjaar werd gezamenlijk gewerkt aan de update van de ISSO-handboeken, de Arbo-catalogus en de implementatie van de CSRD-wetgeving.

AVAG werkt bij de uitvoering van haar strategie nauw samen met de organisaties Dutch Greenhouse Delta, HortiQ en Hortivation. Voor het eerst werd een bestuurdersberaad gehouden waarbij de bestuurlijk verantwoordelijken van deze uitvoeringsorganisaties hun bijdrage aan de AVAG-strategie deelden alsmede wat zij van de AVAG en van elkaar nodig hebben om deze strategie te verwezenlijken. Dat levert een saamhorigheid op om als een collectief te werken aan de belangen van de achterban.

Deze achterban werd in 2024 geconfronteerd met een matige markt. Investeerders bleven afwachtend vanwege de vele onzekerheden. De geopolitieke situatie bleef gespannen met als gevolg schommelingen op de kapitaalmarkt. Ook de Amerikaanse verkiezingen speelde daarbij een rol. Deze ontwikkelingen leiden tot het agenderen van voedselzekerheid op de politieke agenda. Dit is positief voor een industrie die de productiemiddelen levert om de stijgende wereldbevolking te voorzien van gezond en duurzaam geproduceerd voedsel en een gezonde groene leefomgeving. De toekomst wordt daarom met vertrouwen tegemoet gezien.

Annie van de Riet
Voorzitter

Samenvatting

Leden

In 2024 had AVAG in totaal 83 leden.

Ereleden

Dhr. C.W.L. (Cees) Dijkshoorn
Dhr. J. (Jan) van den Bosch
Dhr. J.M. (Johan) Slaman, overleden op 4 februari 2024
Dhr. H.J. (Harm) Maters
Dhr. M. (Martin) Steentjes, erelid sinds 3 december 2024

Nieuwe leden

- JAVO
- RED Horticulture
- Skytree
- Ultramins
- Viscon

Opzeggingen met ingang van 1 januari 2025

- Havatec
- Micothon
- MWM

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1 De Vereniging	8
1.1 Samenstelling bestuur en secretariaat	9
1.2 AVAG pijlers	10
1.3 Algemene Ledenvergaderingen	11
1.4 Bestuursbersaad	12
2 Strategie	15
2.1 Lobby	15
2.2 Internationalisering	15
Seminar 'Unlocking Business Opportunities in the US	15
DGD	15
2.3 Beurzen	16
GreenTech Americas	16
GreenTech Amsterdam	16
Fruit Logistica	16
2.4 Arbeidsmarkt	18
Arbeidsmarktcampagne	18
HortiTalent	18
CollegeTour	18
Simulatieprogramma SIOM	19
HortiTech Innovation Traineeship	19
Young AVAG	19
Katapult	19
2.5 Innovatie	20
Hortivation	20
2.6 Kwaliteit	22
HortiQ	22
2.7 Duurzaamheid	23
3 Financiën	25
4 Ledenactiviteiten	27
4.1 Werkgroepen	27
Kas, Install & HLC	27
4.2 Projectgroepen	28
Projectgroep MarCom	28
Projectgroep HR	28
5 Communicatie	31
5.1 Netwerkbijeenkomsten	31
AVAG Ledendag	31
Let's Connect	31
Future Trends & Innovations	32
5.2 AVAG Activatie	33
Website	33
Social	33
Mailings	33
In de media	33
6 Partners in 2023	34
Notities	35
Colofon	36

1 De Vereniging

1.1	Samenstelling bestuur en secreteriaat	9
1.2	AVAG Pijlers	10
1.3	Algemene Ledenvergaderingen	11
1.4	Bestuurdersberaad	12

“Onze leden zijn de kracht van AVAG. Dankzij hun betrokkenheid en expertise kunnen we samen impact maken.”

1 De Vereniging

1.1 Samenstelling bestuur en secretariaat

Annie van de Riet
Voorzitter,
Projectgroep HR,
MarCom, Internationaal en
Kwaliteit, HortiQ, Hortivation

Joep van den Bosch
Penningmeester,
Werkgroep Install & HLC,
DGD, Groen Label Kas

Menno van den Brink
Bestuurslid,
Werkgroep Install & HLC,
Arbo Catalogus,
ISSO handboeken

Ton van Mil
Bestuurslid,
GreenTech,
Werkgroep Install & HLC

Richard Vialle
Bestuurslid,
Voorzitter Werkgroep
Install & HLC

Henk Verbakel
Bestuurslid,
Voorzitter Werkgroep Kas

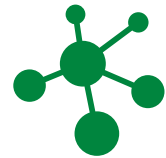
Frank Boers
Bestuurslid,
Vice-voorzitter

Naam	Datum gekozen	1e hervkiezing	2e hervkiezing	Aftredend en niet herkiesbaar
Annie van de Riet	November 19	November 21	November 23	n.v.t.
Joep van den Bosch	November 15	November 19	November 23	November 27
Menno van den Brink	April 23	April 27	April 31	April 35
Ton van Mil	Juni 20	Juni 22	Juni 26	Juni 30
Richard Vialle	April 21	April 22	April 26	April 30
Henk Verbakel	Juni 21	Juni 25	Juni 29	Juni 33
Frank Boers	December 21	November 25	November 29	November 33

In 2024 vervulde Annelies Hanemaaijer de rol van Officemanager/Secretaris en was Lianne Berkhoudt verantwoordelijk voor de communicatie als communicatiespecialist.

1.2 AVAG Pijlers

AVAG heeft de volgende pijlers

Lobby

AVAG zet zich in voor de belangen van onze leden en treedt namens de greenhouse technology sector op als gesprekspartner voor kennisinstellingen, overheden en andere belangenorganisaties.

Innovatie

Stichting Hortivation ambieert een bundeling van krachten met betrekking tot kennismanagement en innovatie binnen de tuinbouw technologiesector. Daarnaast ontwikkelen zij kennis en beleid op het gebied van 'Integrated Growing Systems' voor de sector.

Kwaliteit

Het HortiQ certificaat is een onafhankelijk en objectief kwaliteitssysteem voor kassenbouwers, installatiebedrijven en andere technische toeleveranciers aan de glastuinbouw. Het HortiQ certificaat wordt door de technische industrie en tuinbouw gebruikt zowel in de nationale- als internationale markt.

Arbeidsmarkt

AVAG zet zich in voor een betere aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en een betere aansluiting van het onderwijs op de wensen vanuit de aangesloten bedrijven.

Internationalisering

AVAG positioneert de greenhouse technology sector internationaal en is een vindplaats voor geïnteresseerde die op zoek zijn naar Nederlandse integrated growing systems geschikt voor elk klimaat, markt en gewas.

Duurzaamheid

Greenhouse Technology bij overheid en afnemers positioneren als oplossing voor klimaatveranderingen.

“Door in te zetten op samenwerking, kennisdeling en belangenbehartiging versterkt AVAG de positie van haar leden.”

1.3 Algemene Ledenvergaderingen

De Algemene Ledenvergadering bestaat uit:

- Leden
- Ereleden

Algemene Ledenvergadering 23 april 2024 | World Horti Center

De Algemene Ledenvergadering (ALV) van AVAG op 23 april 2024 in het World Horti Center te Naaldwijk werd geopend door voorzitter Annie van de Riet. Zij gaf een toelichting op de World Vegetable Map 2024 van de Rabobank en besprak de geopolitieke situatie, de rente en de snel stijgende productiekosten. Drie nieuwe leden hebben zicht tijdens de ALV geïntroduceerd: Ronald Verkade (Verkade Klimaat), Sandra Wolters (Viscon Group) en Koos Vink (Javo).

Een belangrijk agendapunt was de voortgang van de AVAG-strategie 2023-2025. De verschillende speerpunten, zoals lobby, kwaliteit, innovatie, arbeidsmarkt en duurzaamheid, werden besproken. Er werd onder andere aandacht besteed aan de actualisatie van de ISSO-handboeken, HortiQ certificering, cybersecurity en diverse projecten op het gebied van arbeidsmarkt en duurzaamheid.

De leden keurden het jaarverslag en de jaarrekening van 2023 goed. Door de penningmeester is een toelichting gegeven op de financiële situatie. Daarnaast werd er teruggeblikt op beurzen en vooruitgekeken naar komende evenementen, zoals GreenTech Amsterdam. In dat kader werd gemeld dat er binnenkort een gesprek met de RAI zou plaatsvinden over de verlenging van de samenwerkingsovereenkomst voor zes jaar, wat het belang van GreenTech Amsterdam voor AVAG onderstreept.

Algemene Ledenvergadering 10 september 2024 | Van der Avoird Trayplant in Molenschot

De Algemene Ledenvergadering op 10 september 2024 vond plaats bij Van der Avoird Trayplants in Molenschot, een bedrijf dat vooroploopt in duurzaamheid in de tuinbouwsector. De marktomstandigheden in de tuinbouwtechniek werden besproken, met name de uitdagingen door geopolitieke onzekerheden, strengere bankvoorwaarden en het wegvallen van Rusland als afzetmarkt. Ondanks de moeilijke situatie bleven de vooruitzichten op de lange termijn positief door wereldwijde thema's als voedselzekerheid en de klimaattransitie.

De voortgang van de AVAG-strategie 2023-2025 kwam uitgebreid aan bod, met aandacht voor thema's als lobby, kwaliteit, internationalisering, arbeidsmarkt, innovatie en duurzaamheid. In de lobby ging het onder meer over de impact van de kabinetsformatie. Op het gebied van kwaliteit stonden het HortiQ-certificaat en cybersecurity centraal. Bij internationalisering werd de samenwerking met DGD besproken. De arbeidsmarkt kwam aan bod met initiatieven zoals HortiTalent en Young AVAG. Innovatie richtte zich op het CSRD-traject en het Innovatieprogramma van Hortivation.

Daarnaast werden de leden geïnformeerd over de plannen voor het bestuurdersberaad, waarin de besturen van AVAG, DGD, Hortivation en HortiQ samenkomen. De vergadering werd afgesloten met een terugblik op GreenTech 2024.

Algemene Ledenvergadering 3 december 2024 | World Horti Center

Voorafgaand aan Future Trends & Innovations vond de laatste Algemene Ledenvergadering van het jaar plaats. Tijdens de vergadering werd stilgestaan bij het afscheid van Martin Steentjes als voorzitter van Hortivation. Als blijk van waardering voor zijn jarenlange inzet voor de sector en zijn bijdrage aan AVAG en Hortivation, werd hij benoemd tot erelid van AVAG.

Een ander belangrijk moment was de symbolische overhandiging van de vernieuwde ISSO-publicaties door Harry van Weele en Jan Pieter van Daalen van ISSO aan Martin Steentjes, in zijn rol als voorzitter van de ISSO-werkgroepen. Dit markeert de inspanningen die binnen AVAG worden geleverd om de kwaliteitsstandaarden in de sector te blijven ontwikkelen.

Daarnaast is de samenwerking met DGD nu structureel ingebed in de AVAG-organisatie, waardoor de afstemming tussen de verschillende uitvoeringsorganisaties verder wordt versterkt. Ook werd de samenwerking tussen AVAG en RAI met zes jaar verlengd, waarmee de focus op productietechnologie in de tuinbouwsector wordt voortgezet.

De vergadering werd afgesloten met een uitnodiging voor Future Trends & Innovations, dat direct aansluitend plaatsvond.

1.4 Bestuurdersberaad

Op 7 november kwam het AVAG-bestuur samen met de besturen van HortiQ, Hortivation en de Raad van Toezicht van Dutch Greenhouse Delta op de KNVB Campus. Het doel van deze bijeenkomst was om de strategische koers van de verschillende organisaties op elkaar af te stemmen en te kijken naar gezamenlijke kansen voor de sector. De bijeenkomst leidde tot goede gesprekken en concrete afstemming, waarmee de basis werd gelegd voor een verdere versterking van de Greenhouse Technology Sector.

“De symbolische overhandiging van de vernieuwde ISSO-publicaties markeert de inspanningen die binnen AVAG worden geleverd om de kwaliteitsstandaarden in de sector te blijven ontwikkelen.”

2 Strategie

2.1	Lobby	15
2.2	Internationalisering	15
	Seminar Unlocking Business Opportunities in the U.S.	15
	Dutch Greenhouse Delta	15
2.3	Beurzen	16
	GreenTech Americas	16
	GreenTech Amsterdam	16
	Fruit Logistica	16
2.4	Arbeidsmarkt	18
	Arbeidsmarktcampagne	18
	HortiTalent	18
	CollegeTour	18
	Simulatieprogramma SIOM	19
	HortiTech Innovation Traineeship	19
	Young AVAG	19
	Katapult	19
2.5	Innovatie	20
	Hortivation	20
2.6	Kwaliteit	22
	HortiQ	22
2.7	Duurzaamheid	23

2 Strategie

2.1 Lobby

In de lobby wordt samen opgetrokken met aanverwante brancheverenigingen in PlantNet International (PNI). Namens PNI heeft Annie van de Riet zitting genomen in het Dagelijks Bestuur van VNO-NCW. Daar wordt aandacht besteed aan de industriepolitiek en de (fiscale) positie van ondernemers. AVAG is tevens aangesloten bij Greenport West-Holland en Annie van de Riet heeft zitting in de GreenBoard van Greenports Nederland.

Op 10 oktober ontvingen we minister Reinette Klever (Minister BHO) en voorzitter Jacco Vonhof (MKB-Nederland) bij Certhon in Poeldijk. Het werkbezoek werd georganiseerd door MKB-Nederland in samenwerking met AVAG, Dutch Greenhouse Delta en de tuinbouwsector.

Onder leiding van Lotte van Rijn (Certhon), Annie van de Riet (AVAG) en Mirjam Boekestijn (DGD) maakten de minister en voorzitter kennis met de innovatieve oplossingen van de Nederlandse tuinbouwtechniek. Het bezoek stond in het teken van het nieuwe buitenlandse handels- en ontwikkelingsbeleid van de Rijksoverheid, met focus op voedselzekerheid, duurzame landbouw en waterbeheer. Tijdens het bezoek werd besproken hoe tuinbouwtechniekbedrijven bijdragen aan het aanpakken van mondiale vraagstukken zoals klimaatverandering, de energietransitie en bevolkingsgroei.

2.2 Internationalisering

Seminar "Unlocking Business Opportunities in the U.S." - 17 april 2024

Op 17 april 2024 organiseerde AVAG in samenwerking met EACC NL en NLinBusiness.com, het seminar Unlocking Business Opportunities in the U.S. in het World Horti Center. Het evenement richtte zich op bedrijven die geïnteresseerd zijn in de Amerikaanse markt en bood praktische informatie over de kansen en uitdagingen van zakendoen in de VS. Tijdens de interactieve sessie werden de deelnemers bijgepraat over de Inflation Reduction Act en subsidies, belangrijke aspecten voor bedrijven die overwegen hun activiteiten naar de VS uit te breiden.

Dutch Greenhouse Delta

DGD en AVAG zijn eind 2023 overeengekomen dat DGD binnen de structuur van AVAG wordt geïntegreerd (zoals Hortivation en HortiQ) ter verdere ontwikkeling van ons werkgebied "Internationaal". In 2024 is gewerkt aan de implementatie van deze samenwerking. De voorzitter van de AVAG werd lid van de Raad van Toezicht van DGD en daarmee werd de gewenste regie vanuit de AVAG geformaliseerd. Het jaarplan van DGD is ter goedkeuring voorgelegd aan het AVAG-bestuur. Agenda's van beide organisaties worden op elkaar afgestemd zodat met de beperkte middelen het maximale effect voor de achterban kan worden gerealiseerd.

In de samenwerking heeft DGD als marketingorganisatie de focus op de regio China, India en Midden-Oosten/Noord-Afrika. Hiervoor zijn landentafels ingericht waar individuele bedrijven bij kunnen aansluiten. DGD heeft in 2024 de voorbereidingen getroffen voor een tuinbouwpresentatie tijdens de WorldEXPO in Osaka in 2025.

DGD is een stichting en had in 2024 34 partners waarvan 17 AVAG-bedrijven.

AVAG richt zich op de internationale lobby en de algemene marktorientatie buiten de focusgebieden van DGD en de samenwerking met GreenTech.

De Raad van Toezicht van DGD bestaat ultimo 2024 uit:

- Joep van den Bosch
- Martin Helmich
- Peter Maes
- Annie van de Riet

CEO: Mirjam Boekestijn

2.3 Beurzen

Beurzen blijven voor AVAG-leden een belangrijk podium om innovaties te delen en nieuwe producten te presenteren. De samenwerking met RAI is voor 6 jaar verlengd, waardoor GreenTech de komende jaren verder wordt versterkt als hét internationale evenement voor tuinbouwtechnologie.

Greentech Americas

In 2024 werd de 4e editie van Greentech Americas georganiseerd. Dit is een spin-off van de succesvolle Greentech in Amsterdam. Met Greentech Americas wordt vooral gefocust op de issues in de regio van Midden-Amerika zoals water. De beurs trok 5.867 professionals, inclusief standhouders. Er waren ca. 223 exposanten uit 20 verschillende landen waarvan 20 bedrijven uit Nederland.

Ook voor GreenTech Americas was weer een MKB Lounge beschikbaar, waarmee Nederlandse mkb-bedrijven eenvoudig toegang krijgen tot de Latijns-Amerikaanse markt.

Greentech Amsterdam

AVAG en RAI verlengden in 2024 hun samenwerking voor de organisatie van GreenTech Amsterdam. Deze beurs blijft hét internationale podium voor AVAG-bedrijven om innovaties te presenteren en contacten te leggen. AVAG was aanwezig met een eigen paviljoen, waar verschillende leden, HortiQ en Hortivation zich presenteerden. Zowel bezoekers als standhouders kijken terug op een geslaagde editie.

Met steun van het Strategisch Beurzenprogramma van RVO organiseerde AVAG in 2024 opnieuw een NL-paviljoen op GreenTech Amsterdam. Bij de uitvoering van dit Strategisch Beurzenprogramma werd samengewerkt met DGD, WHC, Topsector Tuinbouw & Uitgangsmateriaal, RVO en de Gemeente Westland.

Dit resulteerde in meer dan 20 inkomende missies, een netwerkklunch en diverse presentaties over controlled environment agriculture, water en robotisering.

Fruit Logistica

Tijdens Fruit Logistica 2024 heeft AVAG een gezamenlijk paviljoen georganiseerd in hal 3.1. Hier presenteerden Buwatec, Alcomij, Van der Valk Horti Systems, Glasimport, Logiqs en Van der Ende Group zich als onderdeel van de Dutch Greenhouse Technology-sector. Een goede signing blijft essentieel om bezoekers de weg naar deze hal te laten vinden en de aanwezige innovaties optimaal onder de aandacht te brengen.

“Leden van AVAG nemen actief deel aan beurzen en evenementen, zowel in Nederland als in het buitenland. Dit is een belangrijke manier om de zichtbaarheid van de Nederlandse glastuinbouwsector te vergroten.”

2.4 Arbeidsmarkt

Arbeidsmarktcampagne

Ook in 2024 heeft AVAG zich ingezet om de sector onder de aandacht te brengen bij potentiële werknemers. Daarom hebben we aan het einde van het jaar opnieuw de arbeidsmarktcampagne live gezet, met een gerichte inzet op Facebook en Instagram. De campagne werd gemonitord door Freshlemon, die tussentijds analyses heeft gedeeld over de prestaties.

In totaal bereikte de campagne bijna 73.000 unieke mensen, met een totaal van 247.500 weergaven. Dit leidde tot 2.470 klikken naar het Jobboard, een website waar vacatures van AVAG-bedrijven worden gedeeld. Dit JobBoard is een samenwerking tussen AVAG, HortiHeroes en World Horti Center en biedt een centrale plek voor vacatures in de sector.

HortiTalent

HortiTalent 2024 was een succesvol event voor MBO-, HBO- en WO-studenten, georganiseerd tijdens de GreenTech in Amsterdam. Het event trok ongeveer 100 deelnemers. Hoewel het programma zoals oorspronkelijk opgezet niet volledig werd gevolgd, was de reactie van studenten en docenten positief. Ze waren enthousiast over hun bezoek aan de beurs en de kans om meer te leren over de glastuinbouwsector. Het event werd gezamenlijk afgesloten op het NL-paviljoen, waar Kadir van Lohuizen aanwezig was voor een meet & greet.

CollegeTour

In 2024 heeft CollegeTour opnieuw een belangrijke bijdrage geleverd aan het enthousiasmeren van mbo-studenten voor de glastuinbouwsector. Door samenwerkingen met scholen en bedrijven kregen studenten op toegankelijke wijze inzicht in de veelzijdigheid van de sector. Tijdens introductieweken maakten studenten kennis met verschillende bedrijven, waarbij de meeste studenten positief verrast waren door de mogelijkheden in de glastuinbouw en interesse toonden in stageplekken. Ook op de stagemarkt in Rijsenhout werden studenten gemotiveerd om de sector verder te verkennen, wat heeft geleid tot gesprekken over stageplaatsen. CollegeTour heeft daarmee de interesse en binding van jonge technici voor de glastuinbouw versterkt.

Bedrijven zoals Mopabloem, Zwettulips, Schenkeveld tomaten en Havatec openden hun deuren, waarbij technische toeleveranciers zoals Jenbacher, Taks, Total systems, Terra International, Bercomex, Lek/Habo, Iso-Horti en KG Systems & KG Greenhouses gedetailleerde uitleg gaven over high-tech installaties tijdens rondleidingen. Studenten waren verrast over de technologische aspecten, van roze licht in kassen tot de cruciale rol van waterbeheer.

“Met het Jobboard bundelen AVAG, HortiHeroes en World Horti Center vacatures uit de sector op één centrale plek.”

Simulatieprogramma SIOM

Om scholieren reeds tijdens hun studie kennis te laten maken met de sector, is het simulatieprogramma SIOM vanuit Hortivation beschikbaar gesteld aan alle groene MBO-opleidingen. Lentiz maakt daar inmiddels enthousiast gebruik van.

HortiTech Innovation Traineeship

Samen met HortiHeroes is het HortiTech Innovation Traineeship ontwikkeld. Pas afgestudeerden worden voor 2 jaar aangenomen waarbij ze in 3 verschillende bedrijven 8 maanden aan de slag gaan rondom een bepaald thema. In 2024 waren er 2 deelnemers aan dit programma.

Young AVAG

In 2024 sloot de derde lichting van Young AVAG het tweejarige traject af. De vierde groep ging dit jaar van start. Dit ontwikkelprogramma, exclusief voor talenten van AVAG-leden, richt zich op groei in de breedste zin van het woord: in kennis, vaardigheden en netwerk. Deelnemers verkennen strategische thema's die relevant zijn voor de sector, zoals technologie, duurzaamheid en internationaal ondernemerschap.

Wat Young AVAG bijzonder maakt, is de sterke onderlinge band die tijdens het programma ontstaat. Ook na afronding blijven de deelnemers met elkaar in contact, zowel zakelijk als privé. Dit bevestigt de kracht van het netwerk en de impact van investeren in jong talent. AVAG zet zich hiermee in voor de toekomst van de tuinbouwtechniek, door niet alleen innovatie te stimuleren, maar ook de mensen die dit mogelijk maken.

Katapult

AVAG is actief deelnemer in het Katapult-programma, waarmee de komende jaren extra middelen beschikbaar komen. Dit initiatief richt zich op het verkleinen van de kloof tussen onderwijs en het bedrijfsleven en heeft als doel studenten meer te betrekken bij de greenhouse technology sector.

“Het simulatieprogramma SIOM maakt het mogelijk voor mbo-studenten om al tijdens hun studie kennis te maken met de sector”

2.5 Innovatie

De AVAG-bedrijven hebben wereldwijd een vooraanstaande positie. Innovatie is belangrijk om deze positie te behouden. Ieder bedrijf kiest daarbij zijn eigen richting en prioriteiten. In de pre-competatieve sfeer werken de bedrijven samen in de stichting Hortivation. Hortivation is in het verleden opgericht door de AVAG en nog steeds vervult de AVAG een regisseursrol en zijn er nauwe banden. Om de link met de programma's van de AVAG en Hortivation te borgen, hebben 2 AVAG-bestuursleden zitting in het bestuur van Hortivation: Richard Vialle en Menno van den Brink. Annie van de Riet is directeur van Hortivation. Het secretariaat van AVAG vervult ook het secretariaat van Hortivation. Harmen van Dam is innovatiemanager en coördineert het innovatieprogramma.

Hortivation

De stichting ambieert een bundeling van krachten met betrekking tot kennismanagement en innovatie binnen de tuinbouw technologiesector.

De stichting heeft de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Consolideren huidige stevige positie met software voor constructieberekeningen.
2. Regie van Hortivation voor wat betreft infrastructurele zaken zoals normen, standaarden, security etc.
3. Faciliteren van bedrijven met tools zodat zij een internationale toonaangevende positie kunnen innemen op het gebied van innovaties.

Begin 2024 is de Hortivation Design Software gelanceerd. De Hortivation Design Software is als het ware de appstore op gebied van kasontwerp. Hier zijn tools beschikbaar waarmee de kasconstructie berekend en ontworpen wordt en dankzij geavanceerde simulatiesoftware een indicatie van de kasprestatie wordt weergegeven. Verschillende leveranciers, TNO, Sobolt en VAA Data Works, hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van de Hortivation Design Software. Dankzij de integratie van alle tools in één platform vindt de data-uitwisseling volledig digitaal plaats vanuit één centraal kasdossier. Dit vergroot de efficiëntie en verkleint de faalkosten.

Casta is in de jaren 90 ontwikkeld door TNO en wordt door Hortivation in licentie uitgegeven. Deze software is aan een redesign toe. In 2024 is hiermee een start gemaakt.

“Door in een pre-competitieve sfeer samen te werken binnen Hortivation, bundelen bedrijven hun krachten en vergroten ze hun slagkracht om de internationale koppositie te behouden.”

Het zevenkoppige bestuur is allen verbonden aan de sector. Daarmee heeft Hortivation korte lijnen en veel inhoudelijke kennis.

Het secretariaat:

Annie van de Riet
Directeur

Harmen van Dam
Innovatiemanager

Annelies Hanemaaijer
Office Manager

Lianne Berkhoudt
Communicatie

Het bestuur van Hortivation bestaat uit:

Martin Steentjes
Van der Hoeven
Voorzitter

Dave Fennema
Dalsem
Vice voorzitter

Bart Stengs
Achmea
Secretaris/Penningmeester

Marco van der Velden
Artechno

Ron Arensman
KUBO

Richard Vialle
Kind Technologies

Peter Hendriks
Hoogendoorn

“TNO heeft in de jaren 90 Casta ontwikkeld, software die door Hortivation in licentie wordt uitgegeven. In 2024 is een start gemaakt met de redesign van Casta.”

2.6 Kwaliteit

Op de Algemene Ledenvergadering op 3 december werden de herziene ISSO-publicaties overhandigd aan Martin Steentjes, voorzitter van de ISSO-werkgroepen. De AVAG-bedrijven hanteren een kwaliteitsstandaard die is vastgelegd in de ISSO-handboeken 86, 87 en 88. Deze dienen als basis voor de BRL's 8000 en 8001, waarmee bedrijven zich kunnen laten auditen en het HortiQ-certificaat kunnen verkrijgen. De AVAG ziet haar rol hierin als belangrijk, omdat het bedrijven toegang biedt tot een onafhankelijk en transparant kwaliteitssysteem dat door KIWA als externe partij wordt geaudit.

De ISSO-publicaties waren aan herziening toe, waarvoor de werkgroepen 86, 87 en 88 zijn opgericht om dit gezamenlijk op te pakken. Dit is een mooi voorbeeld van samenwerking binnen de vereniging. In 2024 zijn de handboeken herzien, met begeleiding van ISSO, waarbij de werkgroepen een belangrijke bijdrage hebben geleverd om de publicaties in lijn te brengen met nieuwe wetgeving en best practices.

HortiQ

In 2024 heeft HortiQ haar positie als hét kwaliteitskeurmerk voor de glastuinbouw verder versterkt. Verschillende toonaangevende bedrijven uit de sector hebben het HortiQ-certificaat behaald, waarmee ze hun toewijding aan kwaliteit en duurzaamheid aantonen.

Het in 2022 gestarte programma HortiQ Next Level heeft in 2023 en 2024 zijn vruchten afgeworpen. Het aantal bedrijven met een BRL8000- of BRL8001-certificaat is aanzienlijk gestegen. Dit jaar hebben onder AGCulture, Glasimport Greenhouses, Meteor Systems, Montera Techniek, Taks Handling Systems en Vitotherm zich als nieuwe certificaathouders aangesloten. Bovendien wordt het steeds duidelijker dat internationale investeerders waarde hechten aan kwaliteitssystemen zoals HortiQ. In totaal zijn er 14 bedrijven met een BRL8000 certificaat, gericht op kas, water en/of klimaat en 19 bedrijven met een BRL8001 certificaat, het certificaat dat het algemene kwaliteitsbeleid van het bedrijf waarborgt.

Bedrijven die reeds ISO-gecertificeerd zijn, kunnen sinds eind 2023 een verkorte route volgen om het HortiQ-certificaat te behalen. Zo wordt de drempel verlaagd en worden onnodige kosten en procedures vermeden.

Tijdens de jaarlijkse certificaathoudersvergadering op 23 oktober 2024 bij de WUR in Bleiswijk was er een presentatie over de Kaderrichtlijn Water door Guus Meis van Glastuinbouw Nederland. Bart Sparidans van Hudson gaf een presentatie over het verschil tussen operationele technologie (OT) en informatietechnologie (IT). HortiQ start een onderzoek of een (basis)check op cybersecurity onderdeel kan worden van de HortiQ-certificering.

Het bestuur van HortiQ bestaat uit:

Hans van der Salm
Havecon Horticultural Projects
Voorzitter

Annie van de Riet
AVAG
Vice voorzitter

Bart Stengs
Achmea
Secretaris

Peter Spaans
Van der Hoeven
Penningmeester

Arjan Flikweert
CombiCoop

Martin Helmich
Hoogendoorn Growth
Management

Bert van Ruijven
Arcadia chrysanten

2.7 Duurzaamheid

De CSRD-wetgeving is nieuw en raakt ook de AVAG-bedrijven. De AVAG wil haar leden ontzorgen en tegemoetkomen in de noodzakelijke voorbereidingen op deze nieuwe wetgeving. De samenwerking met het bureau Van Oers heeft als doel om dit pragmatisch in te vullen met de focus op kansen en het realiseren van synergie uit deze samenwerking. Van Oers heeft ondersteuning geboden aan de 13 deelnemende bedrijven bij de ontwerpfase van een ESG-strategie. Gezamenlijk is een stakeholderanalyse en dubbele materialiteitsanalyse gemaakt.

Op 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging voor bouwen (Wkb) in werking getreden, samen met de Omgevingswet. De Wkb heeft grote gevolgen voor de wijze waarop in Nederland het bouwtoezicht is georganiseerd. Zo is het stelsel van het bouwtoezicht beoogd en zijn verschillende artikelen in titel 12 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (aanneming van werk) gewijzigd of toegevoegd, waaronder de wijziging van de aansprakelijkheid van de aannemer na oplevering.

Tijdens de bijeenkomst op 22 februari is ingegaan op de privaot- en publiekrechtelijke aspecten van de Wkb. Ook is er stilgestaan bij de gevolgen voor de praktijk, bijvoorbeeld voor de partijen die hierin een rol gaan spelen, zoals opdrachtgevers, gemeenten, kwaliteitsborgers, aannemers, projectontwikkelaars en adviseurs.

Frederike Linssen en Merel Holtkamp van Van Benthum & Keulen B.V. en Leonie Claessen, specialist omgevingswet van Provincie Zuid-Holland hebben meer verteld over deze nieuwe wetgeving.

“De herziening van de ISSO-publicaties is een mooi voorbeeld van samenwerking binnen de vereniging, waarbij bedrijven gezamenlijk werken aan een sterke en transparante kwaliteitsstandaard voor de sector.”

3 Financiën

3 Financiën

De jaarrekening is gemaakt door Alfa Accountants. De inkomsten van de vereniging bestaan uit contributie en entreegelden. De grootste kostenposten zijn de kosten van de externe voorzitter en het secretariaat. Projecten worden zoveel mogelijk gefinancierd door projectrekeningen waarvoor op de balans een voorziening is getroffen.

2024 is met een positief operationeel resultaat afgesloten. Er zijn voorzieningen getroffen voor het bijhouden van de ISSO-handboeken en voor het 5-jarig jubileum.

De contributie bedraagt 8 promille van de omzet van een AVAG-bedrijf met voor kassenbouwers een maximum van € 7.638 en voor de overige bedrijven € 5.092.

“Een solide financiële basis stelt ons in staat om te investeren in de kwaliteit van de sector en de toekomst van de vereniging.”

4 Ledenactiviteiten

4.1	Werkgroepen	27
	Kas, Install & HLC	27
4.2	Projectgroepen	28
	Projectgroep MarCom	28
	Projectgroep HR	28

4 Ledenactiviteiten

AVAG is een netwerkorganisatie waarin de aangesloten bedrijven actief zijn in hetzelfde vakgebied. Het is fijn om elkaar te ontmoeten en ervaringen te delen. Daarom organiseert AVAG verschillende evenementen, zoals Algemene Ledenvergaderingen, werkgroep bijeenkomsten, projectgroep activiteiten en de ledendag.

In 2024 was een van de hoogtepunten het bezoek aan Van der Avoird Trayplant tijdens de 2e ALV van het jaar. Ook de ledendag, waarbij we in 'lelijke eendjes' de omgeving van Bunnik verkenden, was een gezellige en informele manier om elkaar beter te leren kennen. Het jaar werd afgesloten met ons jaarlijkse event Future Trends & Innovations, dit keer met het thema 'Innoveren kun je leren.'

Hieronder volgt een overzicht van de overzicht activiteiten die in 2024 zijn georganiseerd.

4.1 Werkgroepen

Kas, Install & HLC

In 2024 werden de werkgroepen KAS en Install & HLC samengevoegd. De eerste gezamenlijke vergadering vond plaats op 14 maart 2024 bij Anthura. Er werd vastgesteld dat de markt in 2023 terughoudend was met investeringen, maar dat er in 2024 weer meer aanvragen en investeringsbereidheid zijn. Diverse actuele onderwerpen kwamen aan bod, waaronder de herziening van de Arbo-catalogus, de update van de ISSO-handboeken, en de ontwikkelingen rond de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging. Ook werd de CSRD-richtlijn voor duurzaamheidsrapportage besproken, evenals de activiteiten van Hortivation, zoals de lancering van de Hortivation Design Software en het innovatieprogramma 2024.

De tweede vergadering vond plaats op 12 november 2024 bij Crux Agribotics. Crux is een hightech bedrijf wat Robotica, Computer Vision, AI en Data oplossingen combineert om de processen van groente- en fruitteilers te digitaliseren en automatiseren. Tijdens deze bijeenkomst werden de leden bijgepraat over de nieuwste ontwikkelingen binnen AVAG, Hortivation en HortiQ, met focus op de ontwikkelingen rondom de ISSO-publicaties, de Arbo-catalogus, de CSRD-richtlijn en het innovatieprogramma van Hortivation. Tijdens deze bijeenkomst werd teruggeblikt op het jaar, waarbij de ervaringen van de leden varieerden. Er was een afname in nieuwbouw, maar de vooruitzichten voor het komende jaar zijn overwegend positief.

In het verleden waren er twee aparte vergaderingen voor de werkgroep Kas en voor de werkgroep Install & HLC. Door de samenvoeging kunnen we nu efficiënter vergaderen en dezelfde informatie in één keer delen. Dit zorgt voor betere communicatie en meer samenwerking tussen de werkgroepen.

“Door de samenvoeging van de werkgroepen kunnen we efficiënter vergaderen en beter samenwerken aan de toekomst van de sector.”

4.2 Projectgroepen

Om kennisuitwisseling tussen de AVAG-bedrijven te bevorderen zijn diverse projectgroepen ingesteld. De betreffende professionals van de AVAG-bedrijven kunnen deelnemen aan deze projectgroepen. Onderwerpen komen vanuit het secretariaat maar worden steeds vaker ook aangedragen door de deelnemers.

Projectgroep MarCom

De projectgroep MarCom kwam in 2024 drie keer bij elkaar om kennis en ervaringen uit te wisselen over marketing en communicatie binnen de sector.

Op 20 februari lag de focus op beursdeelname en positionering. Leden bespraken hun ervaringen met recente beurzen zoals IPM en Fruit Logistica en de voorbereidingen voor GreenTech Americas. Ook werd aandacht besteed aan nieuwe websites, de arbeidsmarktcampagne en HortiTalent. Murkje Koopmans van RAI Amsterdam gaf een toelichting op de thema's van GreenTech Amsterdam en nodigde leden uit om input te leveren.

Op 24 september vond een inspiratiesessie over Canva plaats. Een expert van Fontys nam de deelnemers mee in de mogelijkheden van het ontwerpprogramma, van basisfunctionaliteiten en sjablonen tot de nieuwste AI-integraties. Er was ruimte om zelf aan de slag te gaan met ontwerpen, presentaties en animaties.

Op 19 november werd een netwerkluunch georganiseerd in het World Horti Center. Tijdens deze informele bijeenkomst konden MarCom-collega's van AVAG-leden met elkaar bijpraten en ervaringen delen.

Projectgroep HR

De projectgroep HR kwam in 2024 meerdere keren bijeen om actuele HR-thema's te bespreken en ervaringen uit te wisselen.

Op 6 februari werd door Roel van Heijningen van Lentiz een nieuwe MBO 4-opleiding Techniek & Management toegelicht. Leden bespraken thema's als generatiemanagement en verzuim, waarbij de toenemende mentale belasting onder jongeren werd besproken. Ook werd teruggeblikt op de arbeidsmarktcampagne en HortiTalent.

Op 16 mei vond een sessie over generatiemanagement plaats bij Royal Brinkman. De focus lag op verschillen tussen generaties en hoe bedrijven hiermee om kunnen gaan.

Op 10 september kwam de projectgroep opnieuw bijeen. Young AVAG werd geëvalueerd, en HortiTalent op de GreenTech werd besproken. Er was aandacht voor de arbeidsmarktcampagne en de impact van generatiemanagement op de werkvloer.

Op 22 oktober vond een intervisiebijeenkomst plaats in het World Horti Center, waarin HR-professionals in kleiner verband in gesprek gingen over actuele thema's op het gebied van HR.

"De projectgroepen binnen AVAG bieden een platform voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen professionals uit de sector."

"Tijdens de intervisiebijeenkomst in het World Horti Center kregen HR-professionals de ruimte om in kleiner verband actuele vraagstukken te bespreken."

5 Communicatie

5.1	Netwerkbijeenkomsten	31
	AVAG Ledendag	31
	Let's Connect	31
	Future Trends & Innovations	32
5.2	AVAG Activatie	33
	Website	33
	Social	33
	Mailings	33
	In de media	33

5 Communicatie

5.1 Netwerkbijeenkomsten

Ledendag

Op dinsdag 17 september vond de jaarlijkse AVAG-ledendag plaats bij Fort bij Vechten in Bunnik. Dit evenement biedt onze leden de gelegenheid om in een informele setting kennis en ervaringen uit te wisselen. Na een introductie door Duckcity gingen de deelnemers in teams op pad voor een puzzeltocht in klassieke 2CV's. Samenwerking was essentieel om de juiste route te vinden en de opdrachten succesvol uit te voeren.

De dag werd afgesloten met een gezamenlijke barbecue in het fort, waar volop gelegenheid was om verder in gesprek te gaan. We kijken terug op een geslaagde dag.

Let's Connect

De eerste editie van Let's Connect in 2024 werd georganiseerd door AVAG. Zo'n 60 professionals uit de sector kwamen bijeen om de trends, risico's en kansen te bespreken en met elkaar te proosten op het nieuwe jaar.

Menno Middeldorp, hoofdeconoom van de Rabobank deelde zijn inzichten over de economische ontwikkelingen die de sector raken. Hij benadrukte dat wereldwijde trends, zoals vergrijzing en verstedelijking, zowel uitdagingen als nieuwe mogelijkheden bieden. Arbeidstekorten dwingen de sector om te innoveren, terwijl de vraag naar lokale productie en duurzame technologieën groeit. Nederlandse bedrijven in kassenbouw en tuinbouwtechniek kunnen hierop inspelen.

Let's Connect is dé netwerkborrel voor professionals die betrokken zijn bij de toekomst van de sector en wordt georganiseerd door AVAG, Dutch Greenhouse Delta, Innovation Quarter, Horti Heroes en World Horti Center.

Future Trends & Innovations

Op 3 december 2024 vond de achtste editie van het event Future Trends & Innovations plaats in het World Horti Center, direct na de Algemene Ledenvergadering van AVAG. Het event, georganiseerd door AVAG, Hortivation, TNO en GreenTech, bracht zo'n 150 professionals uit de glastuinbouw samen. Het thema van dit jaar, Innoveren kun je leren, stond centraal in zes inspirerende parallelsessies. Een rode draad was het belang van samenwerking. Gustaaf Savenije (voormalig VDL Groep) benadrukte hoe kennisdeling innovatie versnelt.

Sprekers uit verschillende disciplines deelden hun inzichten over belangrijke trends zoals digitale transformatie, energiebesparende teelttechnieken, en robotisering in de tuinbouw. Dirk Deichmann (Erasmus Universiteit) en Gabriël van der Kruijk (Koppert) reflecteerden op de lessen die geleerd kunnen worden van zowel succesvolle als mislukte innovaties. De groeiende rol van digital twins en slimme technologieën werden besproken, met concrete praktijkvoorbeelden van Siemens, TNO en Koppert. Daarnaast werd de opmars van robotisering besproken door Erik Pekkeriet van Wageningen University & Research, terwijl Willem Kesteloo van Fotoniq een kijkje gaf in de ontwikkeling van elektriciteit opwekkende ramen.

Het event werd afgesloten met een netwerkborrel, een mooie gelegenheid om na te praten over de bijeenkomst en ervaringen uit te wisselen

“Innovatie versnelt wanneer bedrijven hun kennis en ervaringen delen.”

5.2 AVAG Activatie

Website

13k views
40k pagina's
Top 3 landen: NL, USA, Duitsland

LinkedIn

2344 (387 new followers)
61 posts
Totaal 87k impressies

Mailings

12 Leden nieuwsbrieven
1 MarCom-update
1 GreenTech-update
432 abonnees
Gemiddeld opent 55% de nieuwsbrief

Media

8 persberichten

6 Partners in 2023

6 Partners in 2024

De AVAG is een kleine branchevereniging met een beperkt secretariaat. Daarom wordt zo mogelijk samenwerkt met partners. Zo is in 2024 samengewerkt met de volgende partijen:

Colofon

Uitgever

AVAG
Europaweg 1
2672 ZX Naaldwijk
www.AVAG.nl

Producent

Panorama Studios
Warmoezenierstraat 5
2671 ZP Naaldwijk
www.panoramastudios.nl

© Uitgave maart 2025 | AVAG

Dit jaarverslag is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Toch kunnen we niet uitsluiten dat de geboden informatie, door welke oorzaak dan ook, onjuistheden bevat. Noch AVAG, noch de medewerkers persoonlijk, aanvaarden enige aansprakelijkheid, uit welken hoofde dan ook, voor enig gevolg rechtstreeks of indirect voortvloeiend uit het gebruik ervan.

